

ROLNÍČKA 73

**ZPRAVODAJ PROSINEC
SKUPINY AMATÉRSKÝCH
LOUTKÁŘŮ (SAL)**

SVAZU ČESKÝCH DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ

NA PRAHU NOVÉHO ROKU

Zase uběhl rok a na prahu toho nového bývá dobrým zvykem ohlédnout se na chvíli a zhodnotit uplynulé období. Podařilo se nám, co jsme si před rokem přáli, co jsme si předsevzali?

Jisté je, že kolik lidí, tolik soudců. Ale skutečností zůstává, že je za námi kus dobré práce. Především se ukazuje, že spojení loutkářů s ochotnickými divadelníky v jediném SČDO a vytvoření Skupiny amatérských loutkářů bylo velmi dobrou myšlenkou.

Co se nám podařilo: dvakrát vyšla Rolnička, čtyřikrát členové dostali "mini-informace", dokončili jsme organizační strukturu SAL SČDO, její orgány, vyřešili jsme všechny finanční otázky (účet, evidenci ap.), podíleli jsme se na letošní přehlídce v Chrudimi výstavou, besedou vedení SAL s účastníky, zúčastnili jsme se festivalu Čechova Olomouc a máme podíl na přípravách akce odhalení pamětní desky Jindřichu Veselému v Bavorově. Význam a užitek řady jednání, která jsme letos uskutečnili, jistě pocítíme v příštích měsících i letech.

Není toho málo, co jsme udělali, ale zdaleka ještě nejsme spokojeni. Před námi rostou další úkoly, které chceme realizovat. Pokud se nám naše záměry podaří, měli by všichni členové SAL SČDO velmi výrazně pocítit práci organizace.

Co připravujeme na rok 1974-75?

Přesný program bude znám v únoru 1974, ale přesto jmenujme aspoň něco z toho, co bychom chtěli uskutečnit.

Letní stanový tábor pro nejmladší členy SAL - pravděpodobně koncem července, čtyřikrát by měla vyjít Rolnička, stejný počet "miniinformací", s Pionýrskou

organizací chceme uzavřít dohodu o vadávání loutkových her, zejména pro děti a jejich soubory. Dohodu s spoluprací hodláme uzavřít i se slovenskými ochotníky. Dokončili jsme jednání o výhodách členů SČDO při návštěvě profesionálních loutkových divadel. Připravujeme soutěž aktivity pro naše soubory. Na některých výhodách se chceme dohodnout s výrobnou loutek v Únanově.

Toto jsou jen některé záměry. Je třeba si uvědomit, že úspěšnost jejich realizace je závislá nejen na schopnostech našeho vedení, ale také - a možná především - na aktivitě každého člena. pokud vedení bude znát potřeby členů a pokud bude moci počítat s podporou a iniciativou "zdola", potom nemusíme mít o uskutečnění našich společných plánů pochyby.

Petr Slunečko
předseda SAL SČDO

DEŠKA JINDŘICHU VESELÉMU

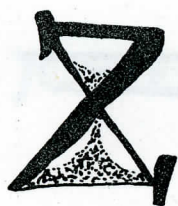
Už v roce 1970 jsme v Rolničce i v Československém loutkáři informovali své členy a čtenáře, že z iniciativy SAL bude v Bavorově odhalena pamětní deska na rodném domě dr.Jindřicha Veselého. Byla to tehdy zpráva trochu předčasná, ale celá záležitost neusnula. Původní myšlenka bude realizována péčí Jihočeského KNV v Českých Budějovicích a tamějšího profesionálního loutkového divadla "Malého divadla" ve spolupráci s MNV v Bavorově.

Naše SAL je zapojena do činnosti přípravných výborů v Bavorově i v Českých Budějovicích, naši členové spolupůsobí přímo při akcích. Hlavním řečníkem na oslavě v září 1974 bude zasloužilý umělec dr.Jan Malík, laureát státní ceny, člen SAL SČDO. Naše organizace připraví autobusový zájezd do jižních Čech v termínu, který bude sladěn s vlastní oslavou. Autorem návrhu na bronzovou desku je člen SAL SČDO, akademický sochař Bohumír Koubek.

Dr.J.Veselý (1885-1939) se zasloužil mimo jiné o ustavení Loutkářského soustředění (1923) a podílel se na vzniku mezinárodní organizace UNIMA (1929). Psal, redigoval, vytvořil loutkářský časopis - zaslouží si naší - byť poměrně opožděné pozornosti.

-p-

PRAXE PRO PRAXI

Prosíme členy souborů, aby redakci posílali návody na jednoduché zvukové či jiné efekty, aby se ostatním svěřovali s různými technickými "kouzly", která jsou vlastní loutkovému divadlu. Tak může každý jednotlivec přispět skutkem k naplnění tohoto bodu našeho programového prohlášení, ve kterém si slibujeme vzájemnou pomoc a výměnu zkušeností.

Abychom naši rubriku nějak obnovili, přetiskujeme několik drobných rad, jak byly uveřejněny v loutkářské čítance v roce 1925:

- Nejjednodušší znázornění zvuku deště (za okny apod.): sypáním hrachu neb jemnějšího drobiva na napjatý papír na rámu nebo na podobnou dunivou plochu.
- Nejjednodušší znázornění zvuku větru: třením zmuchlaného hedvábného neb jiného jemného papíru krouživými pohyby na zdi.
- Šumění lesa: naznačíme podobně jakoz zvuk větru (musíme měnit sílu tření), neb sypáním suchého písku na papír šikmo, na rámu napjatý.

Existuje řada nápaditých "přístrojů" k výrobě různých zvuků. Pošlete jednoduché plánky s popisem do redakce!

DRAMATURGICKÁ HLÍDKA

Divadelní a literární agentura DILIA je dnes prakticky jediným vydavatelem divadelních textů. Dramaturgové a režiséri souborů by měli sledovat její produkci. Všechno se pro každý amatérský soubor samozřejmě nehodí, ale kdo nehledá, nenajde. Chceme vám v tom hledání pomáhat aspoň stručnou informací.

Adresa: DILIA, Celetná 25, Praha 1 - Staré Město, PSČ 110 00

O. Augusta: KRAKONOŠŮV LES. 3 živácci, 12 loutek, lidský kompars. Je to moderní zpracování známého a oblíbeného příběhu o vládci krkonošských hor.

J. Jaroš: BERÁNCI A OSPALÝ ČERT. Tyto dvě drobné hříčky v jednom svazku (vhodné i k provedení v jednom představení) počítají s možnostmi méně vybavených a početných souborů. Čtyři stejné loutky jsou hrdiny obou samostatných her. Děj je jednoduchý, ladění hříček úsměvné, hodí se i pro nejmenší.

ZE SOUBORŮ

STOVKA ZPRAVODAJŮ „ZE SVĚTA LOUTEK“

Vzhledem k výrobním potížím s tiskem můžeme až nyní zaznamenat v Rolničce významné výročí Zpravodaje loutkářského souboru Světa loutek při ZK ROH dolu Doubrava v Doubravě u Karviné. První číslo vyšlo s datem 28. listopadu 1945 pod vlivem Hejčínského Kašpárka, vydávaného ing. Františkem Čechem. Obsah čísel je tak pestrý a zajímavý, že by zasloužil ze značné části přetisknout i pro ostatní, ale rozsah Rolničky to nedovoluje. Proto z jubilejního - stého - čísla aspoň několik miniinformací.

Jakoby chtěli potvrdit, co si myslíme i my o spojení amatérských loutkářů s ochotníky, uvádějí Doubravští, že se jim v souboru velmi osvědčuje spolupráce s divadelními ochotníky, zejména po stránce režijní a recitační.

Z přehledu 28. sezóny 1972-73 se dovídáme, že soubor uvedl šest premiér ve 28 představeních většinou mimo Doubravu. Účast dětí 2.288, dospělých 755, celkem 3.043. Tituly premiér: Tygrík Petřík (Januszewska-Tittelbachová), Míček Flíček (Dr. Jan Malík), Začarovaná jitrnice (E. Pečat), Pohádka o strašném drakovi (Z. Nawrocka - K. Bednář), Kašpárek a čarodějnice (Schweigstill - Janoš), Zvědavé slunce (Cassianová - Dvorský).

Od založení Světa loutek v roce 1945 odvedeno celkem 1.085 představení.

9. května 1973 zajel soubor s ruským překladem Míčka Flíčka za sovětskými vojáky. 150 dětí a několik stovek vojáků bylo nadšeno a odměnilo hrající nejen potleskem, ale i květinami a dárky.

Upřavdu škoda, že nelze přetisknout více.

Nakonec prosba všem souborům: zasílejte nám své zpravodaje a oběžníky, pokud je občas vydáváte. A doubravskému Zpravodaji do další stovky moc a moc úspěchů.

KULTURNÍ DNY HAVÍŘOVA

Od 14. do 18. listopadu 1973 se v Kulturním domě Petra Bezruče v Havířově konalo denně loutkové představení pro děti. Na takovou náročnou akci si troufl členský soubor "Divadlo loutek" Kulturního domu PB, který vede Karel Kurjan. Dvě představení Kačátka Gernětové-Gurevičové sebral soubor domácí. V ostatních dnech hostovaly kolektivy z Českého Těšína, Orlové 4 a z Ostravy - Domu pionýrů.

JUBILEUM SCÉNY „DĚTEM PRO RADOST“

Dne 27. října 1973 proběhla ve dvacetičlenném loutkářském souboru Rudého koutku ROH nap. Rubena v Náchodě malá domácí oslava k připomenutí dvacetileté činnosti. Dvacet let – to znamenalo v životě souboru čtyři stovky představení pro padesát tisíc diváků a šedesát tisíc brigádnických hodin na zkouškách i manuálně.

Po zprávě o vzniku a práci souboru pozdravil přítomné Alois Polák, zástupce SAL SČDO a ocenil hodnotný a pestrý repertoár scény, dobrý postoj zřizovatele a pečlivě připravovaný, družný život souboru, zejména mladých členů kolektivu.

Pozvaní hosté z Náchoda a okolních souborů zhlédli také původní rukopisnou novinku vedoucího souboru M. Klicpery, pohádku Půlnoční zasnuby aneb Kašpárek to vyhraje. Hudba, scéna, loutky – to vše bylo pro malé i větší diváky milým překvapením. Hra poctivě nastudovaná a recitace většiny postav byla na výši.

Do nové sezóny i do dalších let přejeme loutkářům v Náchodě hodně zdaru a pocho-
pení od zainteresovaných orgánů, i štěstí ve hledání vhodnějšího stánku pro tak
bohatou činnost.

- p -

ROLNÍČKA GRATULUJE K ŠEDESÁTCE

Není mnoho souborů, které za sebou mají šedesát let pravidelné činnosti pro děti. Mezi ně patří loutkové divadlo Jiskra z Prahy 8, jehož zakladatelem před šedesáti lety byl zesnulý čestný člen SAL, zasloužilý učitel Karel Hacker.

Významného výročí vzpomněl kolektiv souboru i četní hosté a přátelé divadla 1. prosince 1973. Byla uvedena atraktivní novinka, Čtvrtekův „Křemílek a Vochomůrka aneb Čtyři pohádky z mechu a kapradí“, v dramatinaci dramaturga souboru Petra Slunečka. Režisérem i výtvarníkem představení byl nynější vedoucí Jiskry, S. Starý.

K výročí vyšel i pěkně vypravený sborník.

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

POZDRAV A DÍK

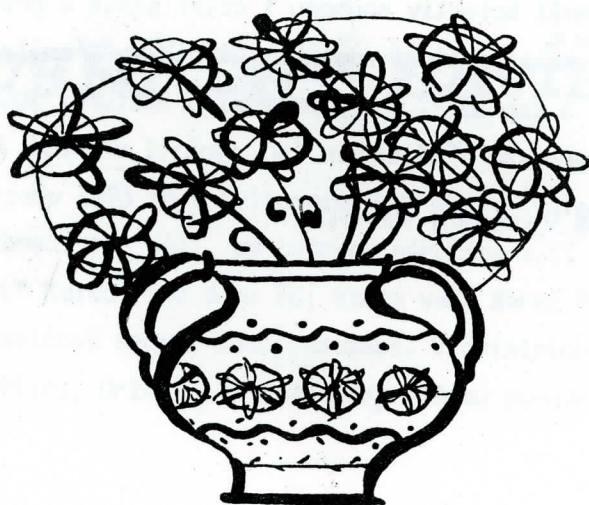
Je toho tolik, co pro československé i světové loutkářství udělal zasloužilý umělec, profesor dr. Jan Malík, laureát státní ceny, že pouhý výčet přesahuje možnosti jednoho čísla Rolničky.

Vážný zájem o divadlo prostupoval jubilantův život už od studentských let a postupně se specializoval na obor tvorby loutkářské. Jeho libeňská scéna (1920-38) znamenala daleko víc, než jen kvalitní amatérské divadlo na předměstí Prahy. Dodnes s obdivem vzpomínáme jinotajných her, které napsal pod pseudonymem Jiří Kubeš pro Divadlo Spejbla a Hurvínka a které byly jasným protestem proti fašistické zvůli.

Obdivuhodná byla Malíkova činnost organizační, jednak v loutkářském soustředění, jednak v mezinárodní loutkářské unii UNIMA, kde vykonával bezmála čtyřicet let funkci generálního tajemníka. Poválečná éra vytváření profesionálního loutkového divadelnictví v Československu je rovněž výrazně spojena s Malíkovým jménem. V září 1949 se stává uměleckým ředitelem pražského Ústředního loutkového divadla.

Významná je Malíkova činnost publikační. Plody své badatelské a sběratelské práce pomohl v posledních letech realizovat dávné usnesení UNIMA - Mezinárodní muzeum loutkářských kultur v Chrudimi.

Doufáme, že nám jubilant odpustí, jestliže jsme nestačili zdaleka všechno jen vyjmenovat. O to upřímněji vzpomeneme 15. února my, amatérští loutkáři, životního výročí loutkáře, který nikdy neztrácí svůj upřímný vztah k amatérskému loutkářskému hnutí, ze kterého vyšel a které svou všestrannou činností pomáhá povznést.

S omluvou za případné nepřesnosti v teprve budované kartotéce zaznamenáváme významná životní – a tím i loutkářská – výročí našich členů:

Miroslav DĚKANOVSKÝ z pražského souboru Brouček se v červenci dožil 75 let
Marie BURDOVÁ, zasloužilá vedoucí mnoha pionýrských a školních souborů
v Ostravě dovršila v říjnu sedmdesátku

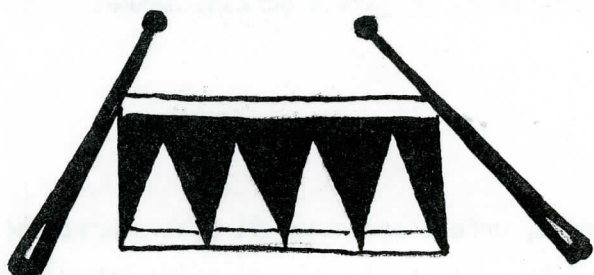
v září bylo pětasedesát Josefu STUHLÍKOVÍ z gottwaldovské Gulky

v listopadu Božena PŠENÍČKOVÁ, dlouholetá členka loutkové scény Dětem pro
radost v Náchodě rovněž 65 let

v říjnu Petr LANGER z Loutky v Litvínově – 65 let

v listopadu dosáhla abrahámovin Irena NOVÁČKOVÁ z litvínovské Loutky

O každém ze stručně vyjmenovaných by se dal napsat pěkný a mnohdy poučný
medailónek. Rozsah našeho zpravodaje bohužel dovoluje jen skromně popřát všem
jubilentům a zapáleným loutkářům do dalších let hodně zdraví, pohody, úspěchů
i radosti v životě osobním i loutkářském.

**NA VĚDOMOST
DÁVÁ SE:**

INFORMACE Z ÚNANOVA:

Že se tam dělají loutky, to ví každý. A protože se do SAL SČDO přihlásili
i někteří pracovníci z Únanova, máme možnost sdělit našim členům podrobněji, že

– název provozovny a adresa je "Moravská ústředna, družstvo umělecké výroby,
provozovna 441 Únanov u Znojma, PSČ 671 31;

– vyrábějí loutky všech typů a velikostí podle návrhů dodaných zákazníkem
nebo vlastních, v provedení podle dohody;

– zhotovují dekorace, nábytek a rekvizity pro všechny typy a velikosti loutek
v provedení podle dohody;

– vyrábějí skládací manáskové scény v různých provedeních podle individuální
dokumentace;

– zhotovují pevné i přenosné konstrukce loutkových scén pro všechny typy a ve-
likosti loutek podle projektové dokumentace;

– veškerá výroba provozovny je pouze zakázková. Bližší informace o dodacích
lhůtách a cenách dodá na požádání provozovna.

Dodatečně jsme dostali zprávu, že únanovští poskytnou členům SAL zdarma poradenskou službu, při rekonstrukci jevišť, zařízení a vybavení loutkových scén, o používaných materiálech a technologii výroby loutek i ostatních potřeb pro loutkáře. Veškeré porady buď přímo či písemně.

(Podle dopisu s.O.Maška z Únanova, člena SAL SČDO)

Nezbývá než dodat: využijme toho! A díky předem!

LOUTKOVÉ DIVADLO PRO JISKRY

Česká ústřední rada PO SSM vydala koncem roku 1973 pro soubory nejmladších dětí papírové divadélko nazvané "Loutkové divadlo pro jiskry". Autorem barevných papírových loutek je prof. Richard Lander, kretičké scénky o zvířátkách a dialogické hříčky s Kašpárkem napsal E. Vavruška. Loutky si děti vystřihají a upevní na špejle k vodění zespodu za jakýmkoliv paravánem.

Divadélko stojí 4 Kčs. V případě zájmu se obraťte na krajské a okresní sekretariáty SSM a pionýrské skupiny škol.

HLEDÁME DROBNÉ HŘÍČKY

Autoři ze souborů, posílejte své původní práce, určené pro nejmenší děti a hratelné dětskými soubory, na adresu SAL SČDO. Ať je z čeho vybírat, jakmile se najde sebemenší možnost ke zveřejnění takových textů.

VŠE, CO SE NETÝKÁ PŘÍMO ROLNÍČKY

posílejte na adresu: Skupina amatérských loutkářů SČDO

sekretariát loutkářského souboru PIMPRLE

Krymská 21

101 00 P R A H A 10 - Vršovice

ROLNÍČKA - ZPRAVODAJ SAL SČDO

Rediguje Eduard Vavruška, grafická úprava J.T.Cvrček.

Poštu posílejte na adresu redaktora: E.Vavruška, Leninova 678, 160 00 Praha 6.

Příspěvky se nevracejí.

Vytiskly Moravské tiskařské závody, n.p., Olomouc, Leninova 15

